



LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui 2023-05-05 Nr.
į 2023-04-27 Nr. S-2023-1903

APLINKOS MINISTERIJOS IŠVADA DĖL SEIMO NARIŲ PASIŪLYMŲ MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMU LEISTI ANUDOTI NAKTINIUS TAIKIKLIUS MEDŽIOKLĖJE

Atsakydami į Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komiteto 2023-04-27 prašymą Nr. S-2023-1903, teikiame išvadą dėl Seimo narių grupės 2023-04-25 registruotų dviejų pasiūlymų Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIVP-1457 (toliau – projektas), kuriais siūloma įstatymu leisti medžioklėje naudoti naktinius taikiklius.

1. Pažymime, kad Vyriausybė pateikė Seimui Aplinkos ministerijos parengtą išvadą¹, kuria iš esmės pritarė projektui, pasiūlydama jį papildyti kai kuriomis nuostatomis, susijusiomis su kitais, nei naktiniai taikikliai, įrankiais ir priemonėmis.

Projektu, kuriam Vyriausybė pateikė išvadą, yra siūloma nustatyti įstatyminių draudimų naudoti medžioklėje naktinius taikiklius. Aplinkos ministerija ir toliau palaiko šią poziciją ir akcentuoja, kad Vyriausybė nusprendė pritariti projektui, kuriuo naktiniai taikikliai medžioklėje draudžiami.

2. Seimo narių grupė Projektui 2022-12-08 pateikė pasiūlymą², o prasidėjus projekto svarstymui Aplinkos apsaugos komitete – patikslintą 2023-04-25 pasiūlymą³, kuriais projektas keičiamas iš esmės, nes siūloma naktinius taikiklius leisti naudoti medžioklėje. Aplinkos ministerija nepritaria Seimo narių pateiktiems pasiūlymams dėl šių priežasčių:

2.1. leidimas naktinius taikiklius reguliaria tvarka naudoti medžioklėje prieštarautų laukinių gyvūnų gerovės ir apsaugos principams. Toks leidimas, reikštų, kad laukinės faunos ramybės tarpsnis paroje sutrumpėja ar visiškai išnyksta. Prie tradicinių medžioklės priemonių pridėjus naktinius taikiklius, prarandama buvusi paros dalis, kurios metu laukiniai gyvūnai netrikdomi žmogaus buvimo keliamo streso gali reikšti rūšims būdingą elgesį.

2.2. esamas Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėmis⁴ nustatytas teisinis reguliavimas suteikia efektyvių galimybių išimties tvarka panaudoti naktinius taikiklius specifiniams

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c73712a6326e11edbf47f0036855e731?jfwid=-bxdpicig>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/935ca1e076f511ed8a47de53ff967b64?jfwid=-bxdpicig>

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/2765a872e33c11eda305cb3bdf2af4d8?jfwid=-bxdpicig>

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.104124/asr?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=08410ef4-c919-43e2-a178-85aa0136a223>

uždaviniams išspręsti. Jeigu reikia lokaliai, ribotą laiką panaudojant naktinius taikiklius išspręsti specifinius uždavinius, minėtos taisyklės leidžia subjektams kreiptis į Aplinkos apsaugos agentūrą išduoti leidimą panaudoti normaliomis aplinkybėmis draudžiamus medžioklės įrankius (žr. šių taisyklių 4 punktą).

2.3. Seimo narių grupės motyvuose nurodoma, kad naktinių taikiklių naudojimo praktika pagerins piliečių pasirengimą krašto gynybai. Tai nesuderinama su gyvūnų globos ir apsaugos principais ir su krašto apsaugos pajėgumų plėtojimo logika. Pirma, naktinių taikiklių naudojimo įgūdžiai negali būti lavinami medžioklės metu, t. y. šaudant į gyvūnus, tai turi būti atliekama karinių pratybų teritorijose ir šaudyklose šaudant į specialius taiklius. Antra, įvairūs medžiokliniai ginklai, kuriais medžiojami gyvūnai, naudojant ekspansyvius šaudmenis, negali būti teisėtai naudojami karo veiksmuose prieš žmones. Medžioklinių kalibrų šaudmenų, kurie būtų tinkami karo veiksmams beveik nėra, taigi prireikus naudoti gynyboje tektų naktinius taikiklius montuoti ant kitų karinės paskirties šautuvų, kurių medžiotojai neturės, išskyrus Šaulių sąjungos narius. Atsižvelgiant į tai negali būti daroma teisinių prielaidų, kad naktiniai taikikliai ant medžioklinių šautuvų gali padėti pasirengti krašto gynybai. Trečia, medžiotojų vieningas pasiryžimas ginti kraštą nėra ištirtas, teiginys diskusijose pateikiamas be įrodymų. Efektyvesnis pasirengimas krašto gynybai įvyktų, jeigu naktiniais taikikliais centralizuotu būdu būtų aprūpinti ne medžiotojai, o patikimi, pasiryžimą kovai jau išreiškę, taktinius ir kitokius mokymus praėję Šaulių sąjungos ir savanorių pajėgų nariai, kurie tokius taikiklius galėtų sumontuoti ant karinės paskirties ginklų.

2.4. šernų platinamo afrikinio kiaulių maro suvaldymo problemos išspręsti nepadės naktiniai taikikliai, nes savaime šie prietaisai neužtikrina, kad bus sumedžiojamos šernų patelės. Šernų gausą galima efektyviai sumažinti tik kryptingai medžiojant šernų pateles. Efektyviam šernų medžiojimui, Aplinkos ministerijos vertinimu, yra sudarytos visos reikiamos teisinės sąlygos (sumedžiojimas nelimituotas nei kiekiu, nei medžioklės sezonu), o naudojant tradicinius medžioklės įrankius ir priemones gali būti pasiekta puikių rezultatų. Iš esmės kryptingam šernų populiacijos sumažinimui trukdo tik medžiotojų elgesio stereotipai („paršavedės saugomos“), todėl situacija nepasikeis net, jeigu bus leisti naudoti naktiniai taikikliai. Naktiniai taikikliai padės geriau identifikuoti gyvūno amžių, lytį, nustatyti kitus požymius, todėl medžiotojų galimybės apsaugoti šernų pateles nuo neplanuoto sumedžiojimo pagerėtų.

2.5. naktinius taikiklius leidus naudoti medžiojant ribotą skaičių gyvūnų rūšių nebus įmanoma užtikrinti, kad tokio ribojimo būtų laikomasi. Pasiūlymais teigiama, kad naktinius taikiklius medžioklėje reikia leisti naudoti šernų, invazinių svetimžemių rūšių žinduolių ir kai kurių vietinių vidutinio dydžio plėšriųjų žvėrių medžioklėje. Pažymėtina, kad šių rūšių medžioklė leidžiama visus metus, nenustatomi jų sumedžiojimo limitai, šios rūšys paplitę visoje šalies teritorijoje. Tai reiškia, kad riboto naudojimo prietaisų turėjimas ir naudojimas medžioklėje realiai būtų galimas bet kokiomis aplinkybėmis. Priežiūros institucijos negalėtų užtikrinti ir sukontroliuoti, kad riboto naudojimo prietaisai nebus panaudojami prieš rūšis, kurias su tokiais prietaisais negalima medžioti pagal Lietuvos tarptautinius įsipareigojimus ir pagal Europos Sąjungos teisę. Pavyzdžiui, visi elniniai žvėrys yra globojamos rūšys pagal 1979 m. Berno konvenciją dėl Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos, kuri įpareigoja uždrausti naktinių taikiklių naudojimą medžiojant globojamas rūšis. Pasiūlymais būtų sukurtas toks teisinis reguliavimas, kad medžioklės priežiūros institucijos negalėtų užtikrinti, kad šios globojamos rūšys nebūtų medžiojamos ginklais su naktiniais taikikliais. Kitas pavyzdys – pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos naktiniai taikikliai draudžiami paukščių medžioklėje. Priėmus pasiūlymus būtų sukurtos sąlygos, kad medžioklės priežiūros institucijos negalėtų užtikrinti, kad naudojant ginklus su naktiniais taikikliais nakties metu nebūtų medžiojamos migruojančios žąsų, nes

visada būtų galima teigti, kad paukštis sumedžiotas nenaudojant naktinio taikiklio, o ant ginklo jis laikomas todėl, kad tikimasi sumedžioti lapę ar mangutą.

Pridedame medžioklės kontrolę vykdančio Aplinkos apsaugos departamento raštą dėl Seimo narių pasiūlymų projektui.

Apibendrinami teikiame išvadą, kad pasiūlymams pakeisti projektą taip, kad naktiniai taikikliai būtų leidžiami naudoti medžioklėje, nepritariame.

PRIDEDAMA: Aplinkos apsaugos departamento 2023-05-05 raštas Nr. AD5-8853, 2 lapai.

Aplinkos viceministras

Danas Augutis

Algirdas Klimavičius, tel. 8 686 17 296, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt